

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

Partneriaeth Dysgu Proffesiynol **Yr Athrofa**
Yr Athrofa Professional Learning Partnership

Trawsnewid Addysg Gyda'n Gilydd Transforming Teaching Together

Cefnogi Dysgwyr Bregus

ECAD5011C

Partneriaeth Dysgu Proffesiynol **Yr Athrofa**
Yr Athrofa Professional Learning Partnership

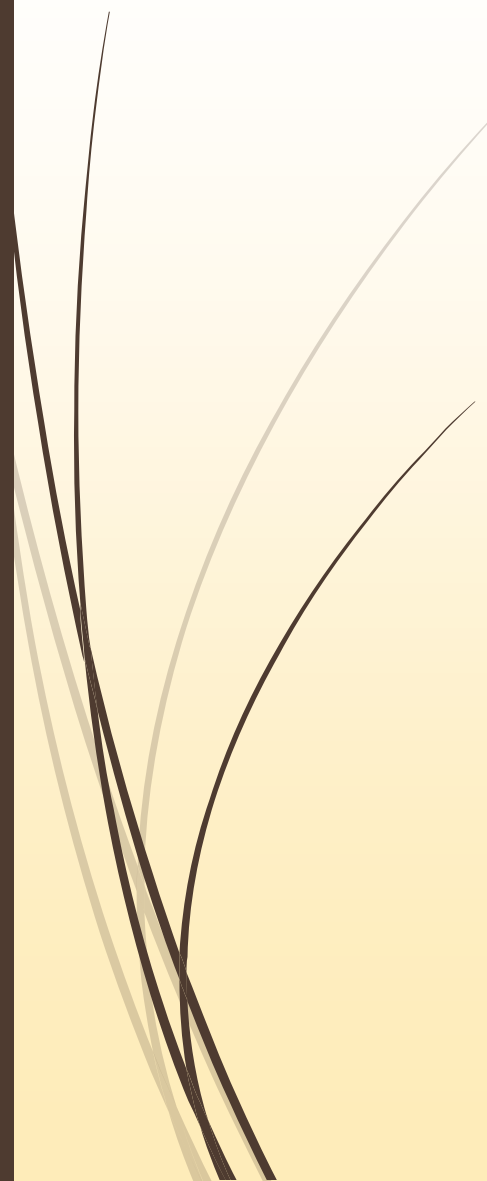
Sut fydddech
chi'n diffinio
dysgwyr
bregus?

Nod

- ▶ Datblygu dealltwriaeth bellach o'r hyn a olygir wrth ddysgwyr bregus
- ▶ Ystyried rhai o'r heriau a'r rhwystrau rhag dysgu a chyfranogiad i ddysgwyr bregus
- ▶ Archwilio carfannau o ddysgwyr bregus
 - ▶ Plant Mewn Gofal

Diffinio Dysgwyr Bregus (NfER, 2018)

-
- Dysgwyr ag ADY
 - Plant mewn Gofal (LAC)
 - Plant a phobl ifanc sydd yn byw mewn tlodi
 - Disgyblion sydd wedi'u heithrio o'r ysgol neu mewn peryg o gael eu heithrio
 - Disgyblion â materion yn ymwneud ag ymddygiad neu bresenoldeb
 - Disgyblion sydd yn Sipsiwn a Theithwyr
 - Ceiswyr lloches a phlant gweithwyr mudol
 - Gofalwyr ifanc
 - Troseddwyr ifanc
 - Plant a phobl ifanc ag afiechyd meddwl neu anghenion meddygol

Gwahanol fathau o fod yn fregus

corfforol

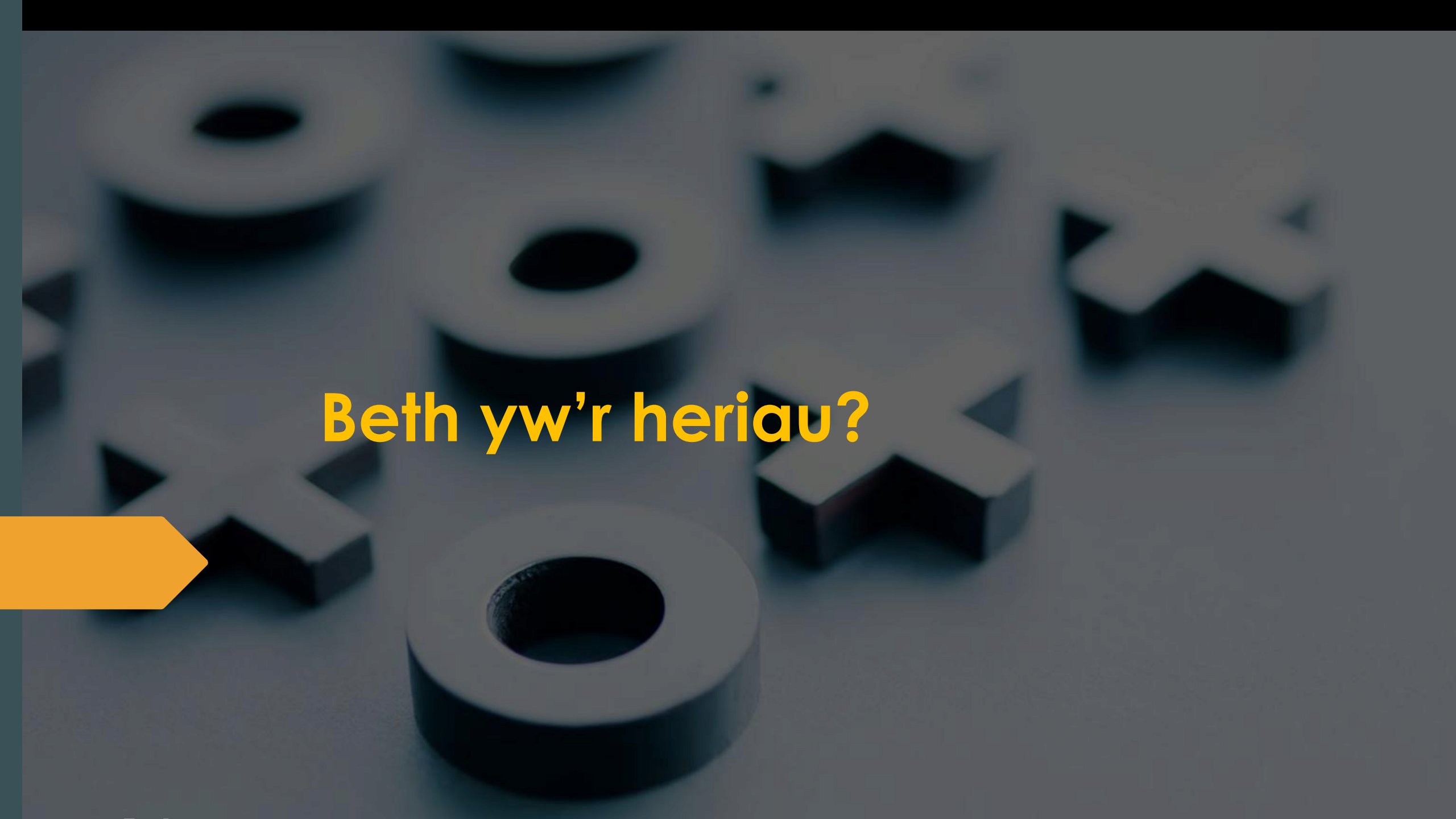
emosiynol

economaidd

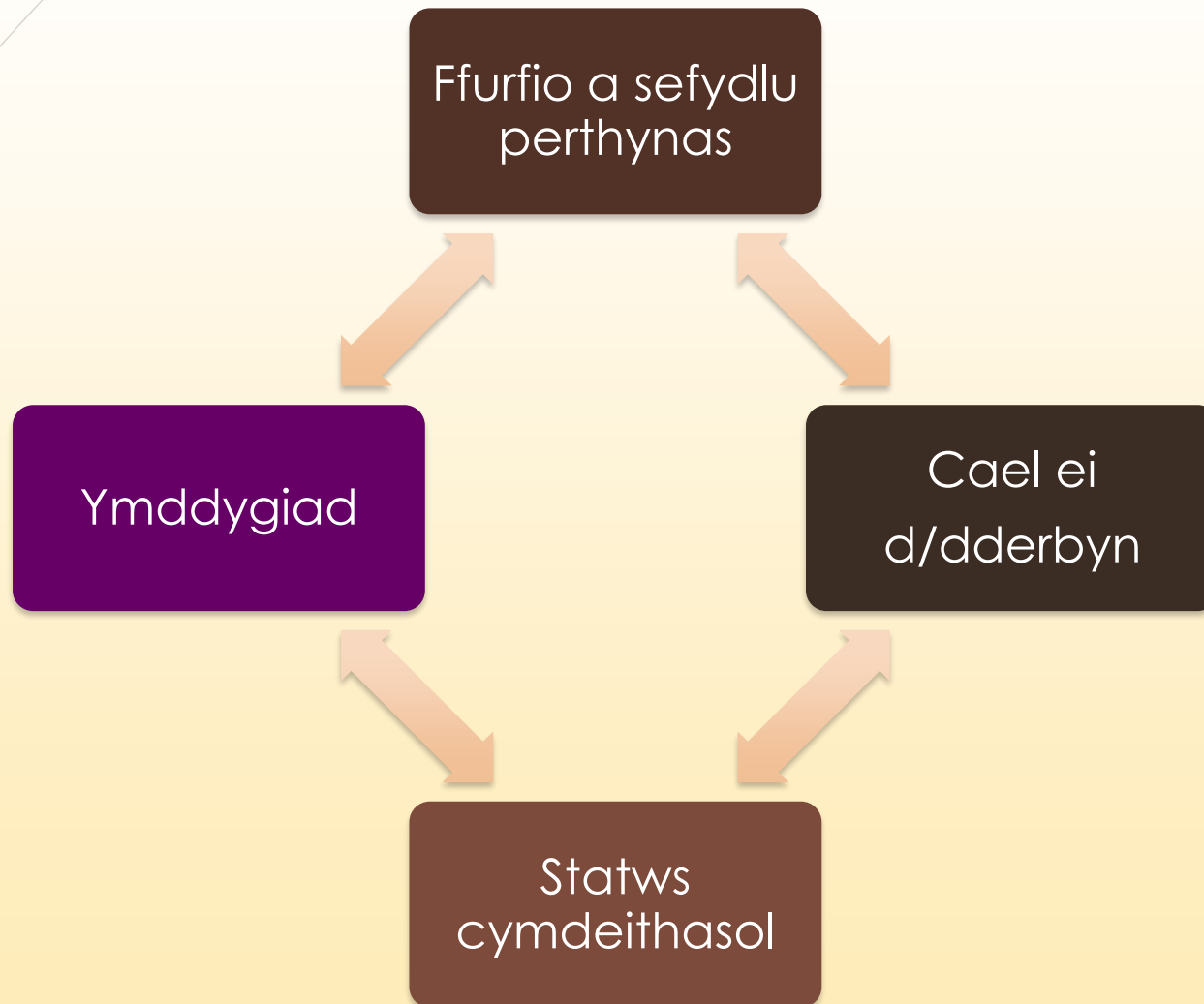
agwedd

The background of the slide features a close-up, slightly blurred photograph of several wooden letters and symbols scattered on a light-colored surface. Visible characters include the letter 'O', the letter 'X', and a question mark. The lighting is soft, creating gentle shadows.

Beth yw'r heriau?

Cymdeithasol

Gwybyddol

Absenoldeb

Straen

Talu sylw

Canolbwyntio

Cymhelliant

Sgiliau cof

Iselder

Corfforol

diffyg maeth

iechyd a diogelwch

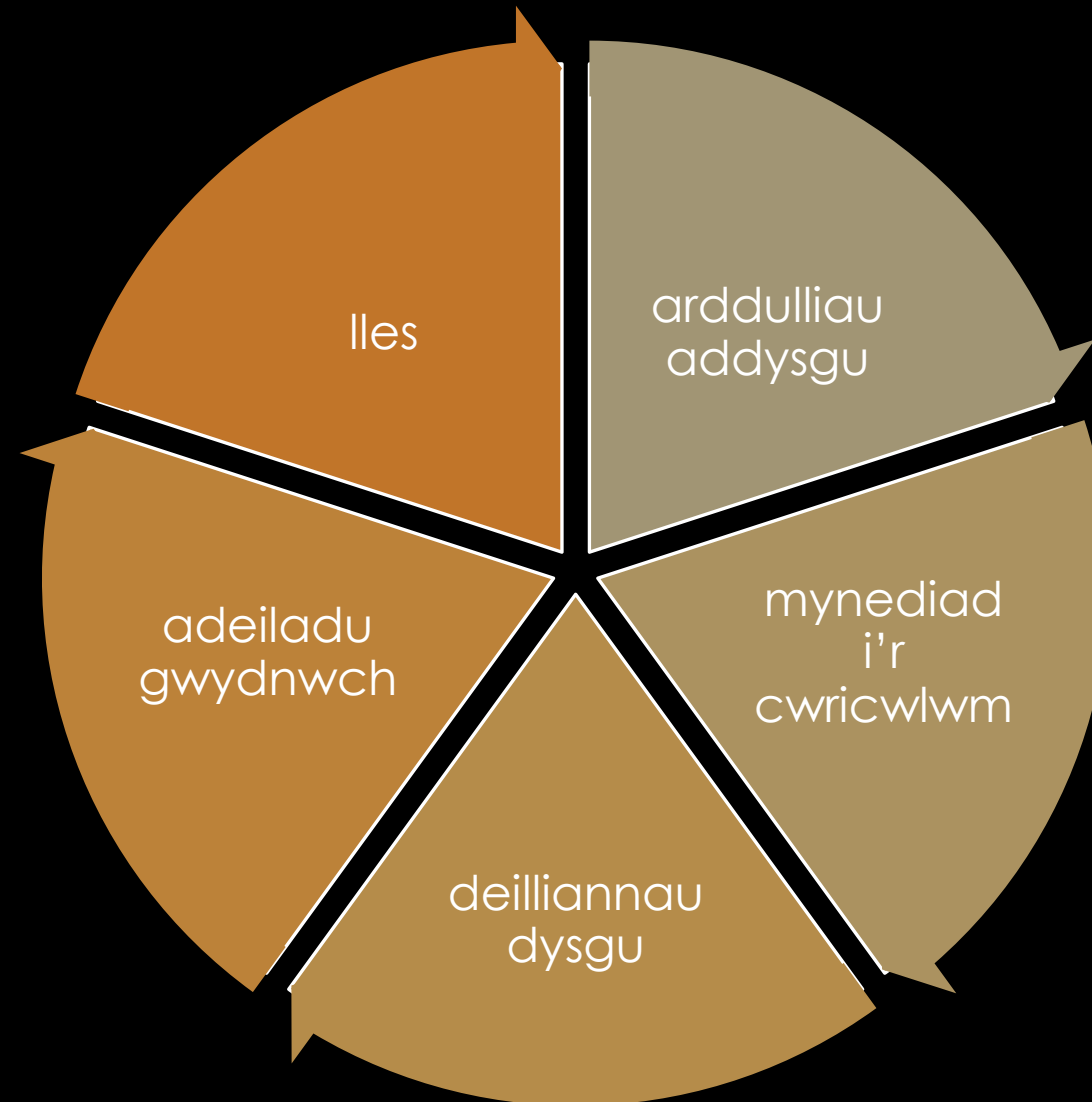

materion
amgylcheddol

gofal iechyd

Sut allwn ni gefnogi dysgwyr bregus?

Plant Mewn Gofal

- Derbyn llety gan yr Awdurdod Lleol i ffwrdd o'u rhieni gan
 - Rieni maeth
 - Cartref plant
 - Aelodau o'r teulu
- Gorchymyn gofal gan yr Awdurdod Lleol i gymryd cyfrifoldeb drostynt
- Beth yw'r heriau i'r plant hyn?

'Dylen i fod yn farw, yn y carchar, neu'n ddigartref, ond roedd athrawes yn angor' - BBC Cymru Fyw

@lessonsfromcare

07 SGardner

Beth yw'r heriau i Blant mewn Gofal?

https://youtu.be/QRTFEDM_9P0

Plant sy'n derbyn gofal gan awdurdodau lleol: Ebrill 2024 i Fawrth 2025 [HTML] | LLYW.CYMRU

Ar 31 Mawrth 2025

Gofalwyd am 7,072 o blant, gostyngiad o 1% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, a'r ail ostyngiad blynyddol ers 31 Mawrth 2022.

Mae hyn yn cyfateb i oddeutu 114 o blant sy'n derbyn gofal fesul 10,000 o blant o dan 18 oed, y gyfradd isaf ers 2019.

Roedd statws cyfreithiol 79% o blant sy'n derbyn gofal o dan orchymyn gofal.

Rhoddwyd 68% o blant sy'n derbyn gofal mewn lleoliadau gofal maeth. O'r rhai mewn gofal maeth, rhoddwyd 34% o blant gyda pherthnasau neu ffrindiau.

Cafodd 65% o blant sy'n derbyn gofal eu lleoli o fewn eu hawdurdod lleol cartref.

Roedd cyfran uwch o blant sy'n derbyn gofal mewn grwpiau oedran hŷn neu o grwpiau Affricanaidd/Caribiaidd/unrhyw gefndir Du arall, grwpiau Cymysg neu grwpiau ethnig eraill o'i gymharu â'r boblogaeth gyffredinol o blant. Roedd cyfran uwch o blant sy'n derbyn gofal yn ddynion (55%) na menywod (45%).

Roedd 5% o'r plant sy'n derbyn gofal yn blentyn sy'n ceisio lloches heb gyfeiliant, yr uchaf a gofnodwyd.

Tasg Grŵp

Sganiwch t.30-t.50 (gallwch rannu'r gwaith rhwng aelodau'r grŵp.

Nodwch 3 strategaeth/ymyrraeth i gefnogi Plant mewn Gofal.

Byddwch yn barod i gyfiawnhau pam rydych chi wedi dewis y strategaethau/ymyrraethau hyn.

(ar gael ar Moodle)

Damcaniaeth Ymlyniad Bowlby (1958)

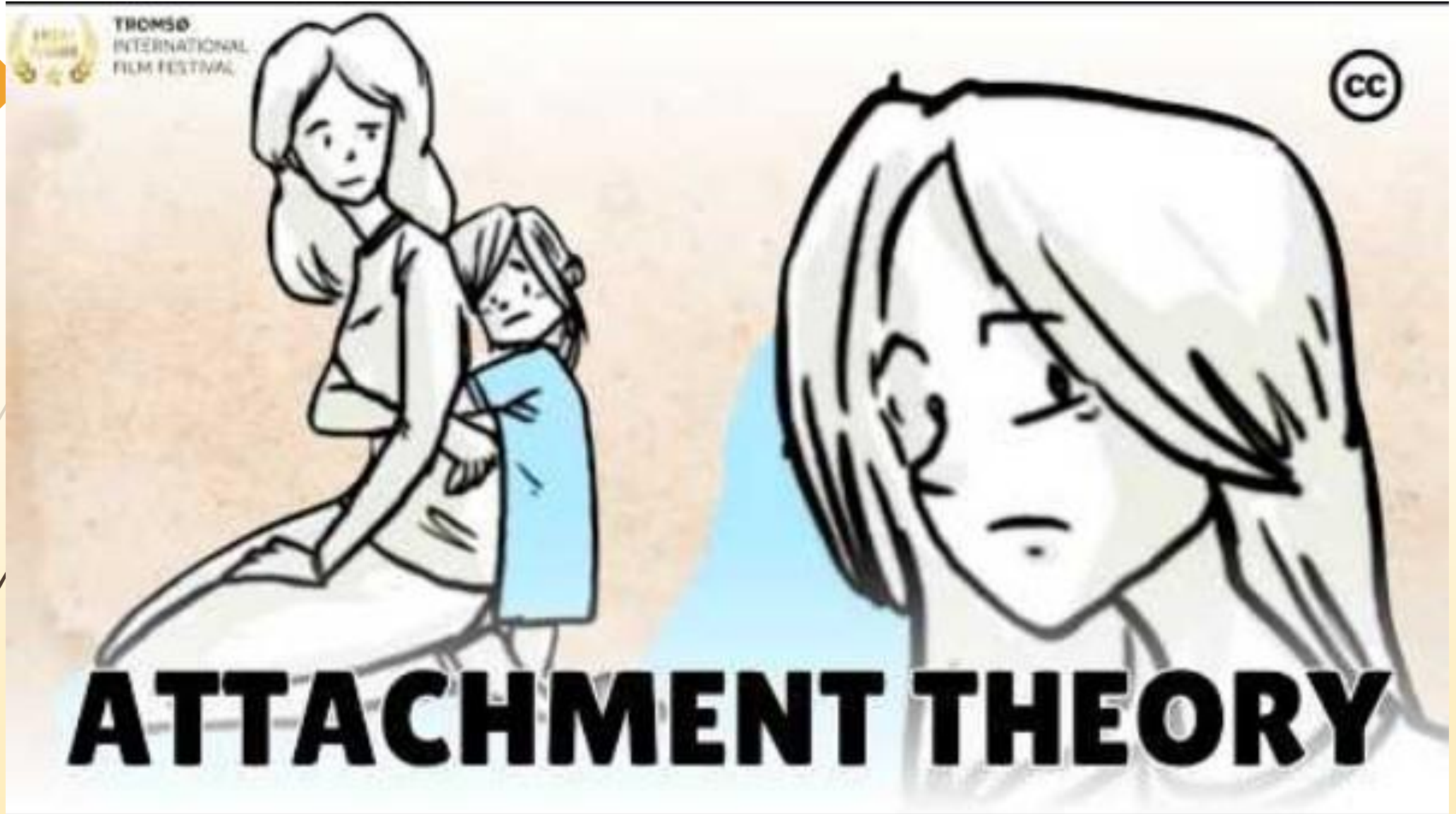
Ymlyniad diogel

The diagram illustrates Bowlby's attachment theory with four types of attachment. It features a vertical line on the left with four circular nodes. Each node is connected to a horizontal orange bar containing text. The nodes are connected by a vertical line, and the bars are stacked vertically. The background is a light yellow gradient with a dark orange arrow pointing right at the top left and some abstract black and grey lines on the far left.

Ymlyniad pryderus/amwys

Ymlyniad osgoi

Ymlyniad didrefn

<https://youtu.be/WjOowWxOXCg>

Math o ymlyniad	Sut olwg sydd arno (mewn ymddygiad syml)	Pam ei fod yn gweddu i'r math yna o ymlyniad
Diogel	Plentyn yn torri'i calon pan mae'r gofalydd yn gadael ond yn dawel pan mae nhw'n dychwelyd; yna'n parhau i ymchwilio	Mae'r gofalydd i'w weld fel sylfaen diogel am gysur a chymorth
Osgoi	Y plentyn yn arddangos fawr ddim ymateb wrth i'r gofalydd adael neu ddychwelyd; y plentyn i weld yn oeraidd	Y plentyn ddim yn arddangos ei bod angen agosatrwydd (o bosibl yn disgwyl ychydig iawn o gysur)
Pryderus- amwys	Y plentyn yn torri'i galon wrth i'r gofalydd adael, ac wrth iddyn nhw ddychwelyd, mae'r plentyn yn glynu wrth o gofalydd ond eto'n grac ac yn ei chael hi'n anodd tawelu	Nid yw'r plentyn yn sicr os yw'r gofalydd 'ar gael' yn rheolaidd.
Di drefn	Y plentyn yn arddangos ymddygiadau cymysg, dryslyd, neu groes – e.e. Yn nesáu yna'n rhewi, arddangos ofn, neu weithredoedd anghyson	Nid oes gan y plentyn strategaeth cyson i reoli straen (yn aml yn gysylltiedig gyda gofal anghyson neu ofnus)

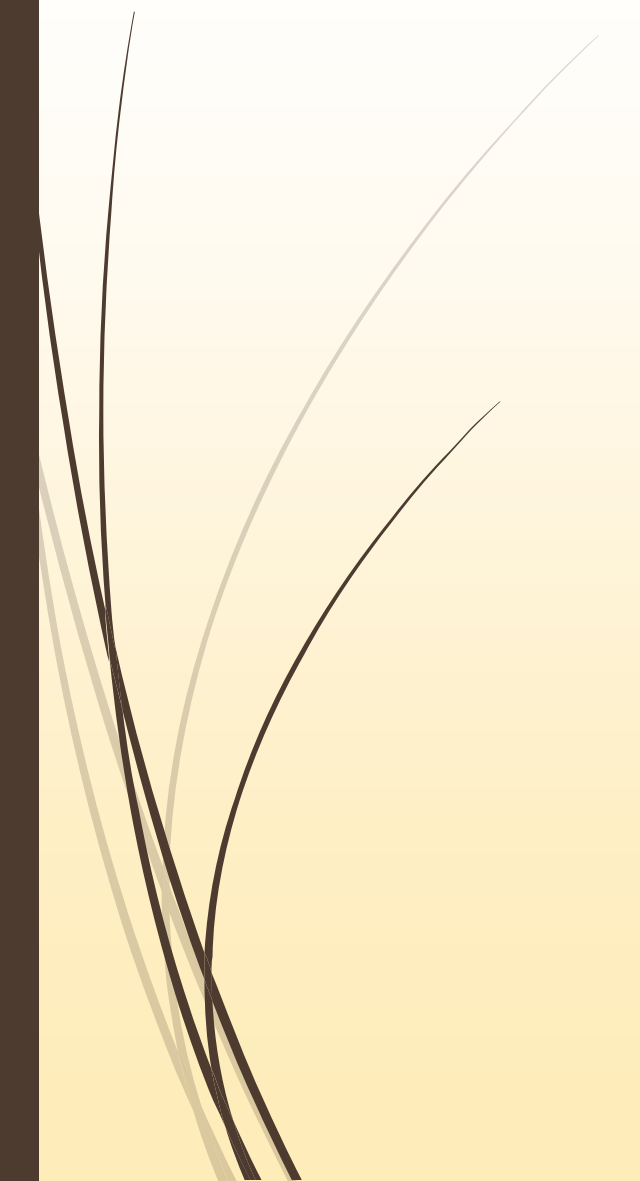
Ymlyniad Bowlby (1958)

Bowlby (1969, p.194) defined attachment as a 'lasting psychological connectedness between human beings.'

- Sut mae hyn yn cysylltu gyda Phlant mewn Gofal?
- Beth am blant sydd wedi cael Profiadau Niweidiol Mewn Plentynodod?
- Sut all athrawon gefnogi'r plant hyn? A oes heriau?
- Beth am y sefyllfa bresennol yn ystod y cyfnod Covid?

Casgliad

“There can be no keener
revelation of a society’s soul than
the way in which it treats its
children.”

(Nelson Mandela)

Darllen pellach (arfer dda mewn ysgolion)

<https://www.estyn.llyw.cymru/sites/www.estyn.gov.wales/files/documents/Effective%20school%20support%20for%20disadvantaged%20and%20vulnerable%20pupils%20cy.pdf>

https://www.estyn.llyw.cymru/arfer-effeithiol/sicrhau-cymorth-effeithiol-i-ddysgwyr-sy%E2%80%99n-agored-i-niwed?_ga=2.201016814.1145899888.1584996730-615788187.1541004608

https://www.estyn.llyw.cymru/arfer-effeithiol/cefnogi-grwpiau-o-ddisgyblion-agored-i-niwed?_ga=2.201016814.1145899888.1584996730-615788187.1541004608